N. 2.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE dnia 5 Stycznia. V. S. ROKU 1807.

S. PETERSBURG V. S. d. 25 grudnia. Zmarły Generał Adiutant X. Dołhoruki wymazuie się z rang listy. Ułańskiego półku W. X. Konstantyna Junkrowie zostaią Chorążemi w pół ach dragońskich; Konopka, Nowosielski 1 i 2 Sadowski, Ostaszewski, Wiczfiński Dobrżański, Mianowski, Swirski, Dobrowolski, Szczerbiński, Kosiński, Zukowski, Kaliński Bohuszewski, abiński. Leibgwardyi Preobrażenskiey Stabs Kapitan Graf Debalmen wyznaczony Adiutantem Generała kawaleryi Barona Benigsena, Maior Karpow umieszczony w Ochotskim półku muszkietyerów. Półkownik Hryh rowicz w Ekaterinosławskim batalionie garnizonowym. Maior Ska ów w Mińskim. Półkownik Grunenthal w Chersońskim Maior Sielezniew w Orskim. Maior Bogaiewski w Orskim.

Tulskiey fabryki oręża dozorca Michayłow uwalnia się od obowiązku dla starości i zdrowia słabego, z pensyą dożywotnią połowy gaży, wielu pomocnikom iego w nadgrodę pilney służby dano rangi wyższe. Szlachcic Masałow do teyże fabryki Tulskiey przez lat 35 dostarczał z własney fabryki żelazney rzeczy potrzebne w machinach żelaznyc , bez opoźnienia i pomierną ceną; w nadgrodę otrzymuie stopień tytularnego Konsyliarza. Aktualny Kammerher Wasilczykow uwolniony od obowiązku z Collegium handlowego, umieszcza się w Heroldyi. Nauczyciel Geometryi w Carskosielskiey szkole leśney Stein rangę wyższą otrzymał.

Na prozbę Chorążego Powiatu Oszmiańskiego Jgnacego Zaby, i Podczasz. Wileńskiego Jana Marcinkiewicza, J. J. Mość ostatniemu dozwolił przyiąć imie i herb Zabów.

Za naywyższym rozkazem Minister sprawiedliwości X. Łopuchin donosi nazywaiącemu się Szlachcicem Janowi Greczyńskiemu który skargę zaniosł przeciw obywatelowi Mołodeckiemu, iż nie prawnie onego sobie przywłaszczył, i własny maiątek odebrał; ponieważ sprawę Greczyńskiego o Szlachectwo, Kiiowski rząd Gubernski zalecił roztrząsąć tamteyszey kommissyi dworzańskiey, o maiątek zaś zabrany drugiemu Departamentowi sądu głównego; przeto czekać powinien wyroków iedney i drugiego, podaiąc obydwóm dowody przyzwoite z swoiey strony.

Brasławskiemu Plebanowi X. Toczyłowskiemu, który prosił ażeby na fundusz Kościoła parafialnego w Brasławiu dano iaki maiątek i razem ażeby zalecono iak nayrychley w Wileńskim sądzie głównym roztrząsnąć sprawę iego z obywatelami Graffem Manuzzi i Kossakowską, o zapisaney na tenże kościoł przez iobywatelów Brasławskiego Starostwa części z własnego ich dochodu: na danie żądanego maiątku kościołowi Brasławskiemu nie nastąpiło naywyższe zezwolenie: sprawa zaś o pomienione zapisy iuż roztrząśniona była w sądzie głównym Wileńskim.

Żydowi Gecel Leyzerowiczowi proszącemu, ażeby maiątek od Xiężny Woroneckiey przysądzony obywatelom Faszczom, był wzięty pod dozor skarbowy, dopóki nie będzie wypłacony dług iemu należny od Faszczów; Prozba zostawiona bez żadney uwagi. ponieważ Faszczowie nie mieli przysądzonego sobie żadnego maiątku od Xiężny Woroneckiey.

WIEDEN d. 27 grudnia. D. 24 wieczorem umarł w stolicy naszey na wodną puchlinę w piersiach Arcy X. Ferdynand. Narodzony d. 1 Czerwca r. 1754 syn Maryi Teressy i Franciszka I Cesarza niegdy X. Lotaryńskiego, poźniey Toskańskiego, bratem był Cesarzów Józefa 2; i Leopolda 2; stryiem panuiącego dziś Monarchy. W młodzieńczym wieku naprzód zaślubił Xiężniczkę Bawarską, która gdy bezpotomnie umarła, powtórzył małżeńskie związki r. 1771 z Xiężniczką Modeńską, kraiu tego dziedziczką: którym rządzić miał po wygaśnieniu płci męzkiey domu Este. Lecz przyszła rewolucya Francuzi do włoch wtargneli r. 1796 Hercules X. Modeński odporu dać nie mogąc przemocy, musiał kupować pokoy u Gener ła wtenczas Napoleona Buonaparte: który chociaż opłacił drogo wyliczeniem znaczney summy, dostarczeniem żywności wydaniem szacownych obrazów i posągów: iednak nieprzyiaciel na tey korzyści nie przestaiąc, umyślił zbuntować mieszkańców.

Jakoż wkrótce głośno zaczeli powstawać, oświadczaiąc chęć zależenia RPtey Cispada skiey. Co widząc panuiący Xiąże opuszcza na zawsze państwa dziedziczne przodków swoich, wyieżdża z Modeny do Wenecyi, i życie kończy za granicą. Tegoż czasu zięć iego Arcy X. Ferdynand od lat kilkunastu Wielkorządca Lombardyi Austryackiey, którą zawsze sprawował po oycowsku, był przymuszony oddalić się z Mediolanu do Niemiec. Nastąpiły przedugodne warunki w Leoben, potwierdzone w Campo Formio traktatem uroczystym przez który w zamianę za utracony we Włoszech kray Modeński dano powiaty Brisgau i Ortenau dawniey Austryackie w Cyrkule Szwabskim. Ani X. Hercules, ani iego następca Arcy X. Ferdynand nie odwiedzili nigdy nowych poddanych; ostatni nawet prawo swoie przelał na starszego syna; sam spokoyny, od interessów publicznych daleki, mieszkał naprzód w Treviso, poźniey w Morawskich lub Węgierskich dobrach dziedzicznych; naostatek od nieiakiego czasu w stolicy Wiedniu. Cnotom iego obywatelskim i domowym cały narod Austryacki znamienite świadectwo daie; łogodności pełem przystępny, ludzki był, i dobroczynny.

Smiertelne zwłoki obrządkiem uroczystym pogrzebione są dzisiay w grobie familii Cesarskiey w kościele Kapucyńskim; żałobę dwór przyioł na dni 42. Zostawił liczne potomstwo, Naystarszy z

synów Arcy X. Ferdynand narodzony r. 1781, odprawiwszy kilka kampanii w obozach Austryackich, dystyngwował się naybardziey r. 1800 pod naywyższą kommendą G. Kray; nie było prawie bitwy z większych żadney, w któreyby się nie naraził na oczywiste niebezpieczeństwo, a w złey przygodzie odwrótu armii nie zasłonił. R. 1805 stanowszy na czele woyska przez Bawaryą wprowadzonego do Szwabii, gdy widział się zamkniętym w Ulmie, nie chciał bezczynny czekać smutnego losu, który wkrótce G. Mack spotkał, lecz zabrawszy kilkanaście półków naybardziey konnych, przedsięwziął daleki i trudny odwrót, z pomienionego miasta do Czech; iakoż łamiąc wszelkie przeszkody nakoniec stanoł w Egrze; zkąd wkrótce wyszedłszy, attakował nieraz Bawarczyków z korzyścią. Traktat Presburgski prowincye iego Brisgau i Ortenau przeznaczył dla domu Badeńskiego.

Cesarz nowym Edyktem rozkazał iako głowa familii Austryackiey, ażeby odtąd wszyscy bracia iego i siostry używać zaczęły tytułu Cesarzewiczowskiey Mości, który wyrokiem d. 11 sierpnia r. 1804 podnoszącym dóm Austryacki do Cesarskiey dostoyności, był zachowany dla samych synów i córek panuiącey osoby. Wczora w dzień uroczysty S. Stefana, Cesarz z małżonką, Arcy Xiążęta Jan, Rainery, Rudolf, Ferdynand znaydowali się na wielkiém nabożeństwie w kosciele Metropolitalnym tegoż imienia, gdzie stawili się także naywyżsi urzędnicy woyskowego i cywilnego stanu, Ministrowie, znacznieysi obywatele, Magistrat, Akademia.

Za panowania Józefa 2 gdy ustanowiono konskrypcyą woyskową w prowincyach do składu Monarchii Austryackiey wchodzących, każdy człowiek do niey wciągniony, był obowiązany służyć wiek swóy cały, bez zamierzenia żadnego czasu. Panuiący Monarcha r. 1802 ustanowił kapitulacye woyskowe, ażeby każdy żołnierz wysłużywszy pewną lat liczbę, mógł powracać do domu swego. To uwalnianie od służby miało wziąć początek r. 1805; wiadome okoliczności zaczętey z Francyą woyny, nie dozwoliły rządowi tego przywieść do skutku. Teraz gdy kwitnie pokoy, a ieńce przez kampanią przeszłoroczną poymani, odesłani na brzeg lewy Renu, w iesieni teraznieyszey z niewoli Francuzkiey wszyscy iuż powrócili do granic oyczystych, Cesarz rozkazał, ażeby dawne iego urządzenie skutek wzięło. Zatém wszyscy żołnierze, którzy w przeszłym roku mieli być uwolnieni od służby, niemieszkaiąc otrzymać powinni dymissyą. Lecz z drugiey strony, ponieważ roku przeszłego nie wszyscy urlopowani stawili się pod chorągwią, gdy ich woyskowa zwierzchność do potrzeby zwoływała; zatém postanowiono, ażeby tacy ieszcze wezwani byli; czego ieżeli nie uczynią przed dniem 1 Czerwca r. 1807, za zbiegów kary przepisaney godnych poczytani być maią; który wyrok Monarcha dla wiadomości powszechney po wszystkich prowincyach ogłosić kazał.

Graffowie Józef Kuropatnicki, Haugwitz, Zichy, Baronowie Walterskirchen, Beyder otrzymali rangę Aktualnych Cesarza Kamerherów. Weber Kapitan regimentu piechoty G. Mitrowskiego w nadgrodę 36 letniey służby gorliwey z potomstwem podniesiony do Szlacheckiego dostoieństwa. Jest wiadomość, że nowy poseł Francuzki G. Andreossy, podać miał dworowi naszemu oświadczenie; w którém żąda, aby woysko Austryackie w znacżney liczbie do Królestwa Czeskiego zgromadzone na początku woyny Prusko Francuzkiey, ustąpiło z tego kraiu. Tenże poseł imieniem rządu swoiego w nocie powtórney miał wyrazić, że gdyby Arcy X. Karol Generalissimus, iak niesie pogłoska chciał opuścić Wiedeń, i udał się do pomienioney armii dotąd stoiącey na granicach Saskich i Frankońskich, ten postępek poczyta Napoleon za woynę iemu wypowiedzianą; gdyby zaś ten wyiazd rzeczywiscie nastąpił, poseł Francuzki ma rozkaz opuścić stolicę naszą; takiey wiadomości potwierdzenia czekać trzeba.

Twierdza Austryacka Braunau podziśdzień zostaie w ręku Francuzów; powiadaią, iż kommendant oney G. S. Hilaire odebrał rozkaz wyciągnąć w pole, i pośpieszać do Niemiec północnych, którego mieysce zastąpić powinien G. Siebein z Bawarskim garnizonem; lecz ta powieść równie iest nie pewna, iak dawnieysze o zupełném wyciągnieniu G. Marmont z Dalmacyi, przyiściu onego do Friulu, zkąd z Generałami Baraguey d' Hilliers, i Lecchi miał ruszyć do Saxonii.

Panuiący Xiąże Reuss, który ma rozmaite dzierżawy w prowincyach Rzeszy Niemieckiey, otrzymał u Napoleona, że odtąd wszystkie maią być wolnemi, ieżeli nie od stanowiska, przynaymniey od kontrybucyi i rekwizycyi, iakiemi żołnierz Francuzki obciążać zwykł kraie, przez które przechodzi; rządca Francyi rozkazał, ażeby każdy przestępca tego zalecenia woyskowy lub cywilny, był natychmiast aresztowany, i przed sądem stawiony,

LIPSK d. 7 grudnia. Zawczora kommendant garnizonu Francuzkiego u nas G. René Intendent cyrkułu naszego Treilhard, administrator dochodu prowincyi podbitych między Elbą i Renem Villemanzy, odezwę wydali która pokazuie; iż Saxonia daleką będzie na czas długi od pożądaney i spodziewaney spokoyności; iuż zaś powinna zarzucić nawet handlu swobodnego nadzieię, dopóki w tych stronach przebywać będą woyska Francuzkie; gdy widziemy, że nieprzyiaciel bez względu na ogłoszoną obojętność Saxonii, iakby nie podpisał pokoiu niedawno z Elektorem, czyni urządzenia przemysłowi naszemu szkodliwe; o czém każdy łatwo przekonać się może czytaiąc przepisy następuiące.

1. Handel wnętrzny dla kupców i obywatelów w prowincyach wyżey położonych zostawuie się zupełnie wolny i nieokreślony towarem i produktem wszelkim, który w poślednich warunkach nie będzie zakazany.

2. Daię się rozkaz wszystkim dozorcom celnym, Akcyzy i innym, ażeby zabierali wszelkiego rodzaiu własność i towary Angielskie, niemniey produkta fabryk, rękodzieł i osad nieprzyiacielskich, które w tychże kraiach znaydować mogą, chociażby nawet przez kogokolwiek bądź opatrzone były pozwoleniem, lub urzędowemi pasportami.

3. Wszystkim wyżey wspomnianym urzędnikom zalecono przeglądać naypilniey bryki i wozy wszelkie, i skoro w nich postrzegą towar czyliteż produkt Angielski, lub iakąkolwiek własność tego narodu, zatrzymać powinni, i natychmiast donosić wyższey zwierzchności.

4. Tychże urzędników obowiązkiem iest, ninieyszą w ięzykach Niemieckim i Francuzkim rozgłosić, ażeby nikt niewiadomością wymówić się nie mógł, za którey pilne wykonanie sami odpowiedzą.

HAMBURG d. 30 listopada. Dokończenie pis-

ma podanego Napoleonowi w Berlinie d. 20 listopada r. 1806 przez Ministra Talleyrand względem przyszłego zamknięcia wysp Angielskich.

Anglicy zamykaiąc porty, rzeki, rozległe brzegi wielu kraiów, zatrzymuiąc oboiętne statki, przeszkadzali do wzrostu żeglugi, rozkrzewienia przemysłu naszego. Nawzaiem Francuzi stanowią, ażeby odtąd żaden statek płynący z Anglii lub zamorskich iey osad, chociaż oboiętny, nie mógł być przyimowany do portów Francuzkich, lub orężem naszym zaiętych; ten zaś konfiskowany zostanie, który z mieysc wspomnianych do Anglii czy iey osad żeglować zechce.

Niechętnie rząd Francuzki przystępuie do użycia gwałtownych środków, z których wynika upadek handlu i żeglugi, szkoda wielu prywatnych osob. Potrzeba nas przymusza do tego. Gdy iednak rząd Angielski oświadczyć zechce, że woienne prawo uznaie na morzu iakie iest przyięte na lądzie; gdy zakaże brać w zdobycz własność szczególną a bezbronnych imać i w niewolę prowadzić; gdy nakoniec same tylko warowne porty ogłaszać będzie zamkniętemi, rząd Francuzki nowe ustawy za niebyłe ogłosi.

Drugie pismo zciągaiące się do zamknięcia wysp Angielskich, i przerwania wszelkiey kommunikacyi narodom Europeyskim z niemi, iest odezwa Napoleona do Senatu Francuzkiego, w którey oświadcza że woynę zakończywszy przeciwko trzeciey Koalicyi, chciał swóy narod pokoiem długo trwałym obdarzyć; lecz w 9 miesięcznym przeciągu Anglicy staraniem usilném sprawili, że Francya z Koalicyą ieszcze czwartą ma do czynienia. Rozpoczęte były negocyacye w Paryżu; Napoleon wielkie ofiary pragnoł uczynić dla przywrócenia zgody pożądaney, i wyniszczonym narodom potrzebney. Maltę przez traktat w Amiens podpisany niepodległą i udzielną, zostawiano w mocy nieprzyiacielskiey; Brytańnia W. zatrzymywała pod rządem swoim wyspę Ceylon, i Królestwo Mysore, nie wspominaiąc tylu innych krain zdobytych w Jndyi wschodniey; co większa, nawet osadę nayważnieyszą, Przygórek dobrey nadziei, Anglikom wiecznemi czasy ustępowali Batawowie.

Rząd Angielski na tém nie przestaiąc, nie uznawał równości prawa i swobody na morzu dla wszystkich narodów, warował dla siebie nabyte przemocą przywileie, Francuzów, Hiszpanów, Batawów, Włochów, których 60 millionów liczyć można, chciał zostawić bez żeglugi, handlu, i przemysłu. Od takich zamiarów był dalekim nieśmiertelney pamięci godzien Fox Minister; lecz po zeyściu onego nieprzyiaciele zdawali się godzić na przedłużenie woyny. Co widząc Napoleon gdy iuż zaczoł kroki nieprzyiazne z Fryderykiem 3, postanowił Berlin stolicę, wszystkie miasta i prowincye Pruskie orężem zdobyte, w mocy swoiey zatrzymać, dopóki pokoy powszechny w Europie podpisany nie będzie, a Hiszpańskie, Hollenderskie, i Francuzkie osady, w Azyi, Afryce, Ameryce, przez Anglików zawoiowane, do właścicielów dawnych nie powrócą, i Porta Ottomańska, którey zachowanie i całość głównieyszym iest interessem narodu Francuzkiego, mieć nie będzie zapewnioney sposobem nigdy nieodzownym udzielności swoiey.

Dla tych przyczyn rząd Francuzki Angielskie wyspy ogłasza zamkniętemi. Smutny zaiste widok będzie gdy osoby prywatne cierpieć będą naywięcey! Europa zaś od kilku wieków oświecona, uyrzy powrót niespodziewany praw dzikich dawno zapomnianych, barbarzyństwem i dzikością tchnących, iakich naddziadowie iuż nie znali; Lecz interes narodu Francuzkiego i z nim zprzymierzonych Mocarstw, każe użyć na pokonanie nieprzyiaciela własney iego broni. Nie ma tu mieysca osobistość i nienawiść szczególna; lecz konieczna potrzeba. Dotąd Francya od początku rewolucyi, oddzielne traktaty pisała, ze szkodą dla siebie i Mocarstw zprzymierzonych, w okolicznościach teraznieyszych umyśliła godzić się iuż nie z Anglią tylko samą, aleteż ze wszystkiemi razem iey przyiaciołami. Takim sposobem iedynie osady Francuzkie, Batawskie, Hiszpańskie dawno i poźniey stracone mogą być odzyskane, albo przynaymniey Francya słuszną zamianę otrzyma; tak żegluga nasza, handel, i przemysł mogą być zachowane.

Rozumie Napoleon, że Senat i narod Francuzki myśl iego nową pochwali, pokoy ze wszystkiemi razem przeciwnikami podpisany będzie pewnieyszy i trwalszy; oddzielne traktaty, któreśmy dotąd zawierali, raczey broni zawieszeniem na czas bardzo krótki niż prawdziwym pokoiem nazywać się mogły, zwłaszcza gdy Brytańnia W. iako na morzu góruiąca, do nich bynaymniey nie wchodząc, łatwo mogła odnawiać woyny, maiąc nieomylną nadzieię, że każde porwanie się do broni zysk iey przyniesie w podbiciu zamorskich osad; odtąd korzyść i szkodę dzielić znaglona z swoiemi zprzymierzeńcami, zapewne przenosić zechce błogosławione owoce pokoiu i zgody nad wątpliwą zdobycz, którąby wracać musiała zwyciężonym na morzu nieprzyiaciołom, ażeby uciśnionych na lądzie przyiacioł ratowała.

A chociaż los pomyślny sprzyia Francuzom w początkach woyny teraznieyszey, nie powińni iednak zapominać, że iest nie stały; ninieysza chwila iest ważną nieskończenie: przeto czynić trzeba usiłowania naywiększe, ażeby zamierzonego celu dóyść mogli. Żąda zatem od Senatorów Napoleon, ażeby wyrokiem swoim przyśpieszyli cokolwiek woyskową konskrypcyą, a młodzi obowiązaney według prawa dawnego stawać pod chorągwią w miesiącu wrześniu, zalecili ruszyć do obozów na początku roku 1807, co z tém większą powolnością i ochotą każdy powinien dopełnić im lepszy przykład dali bracia starsi, w których ślady ma wstępować młodzież.

CARLSRUHE d. 7 grudnia. Sławny Doktor Gall bawiąc w stolicy naszey od kilku d. daie publicznie naukę czaszkową; którey sam iest wynalazcą pierwszym i uczniów ma bardzo wielu: wyznać trzeba że coraz więcey osob do swego sposobu myślenia nawraca. W okolicach Renu blizkich od kilku tygodni mamy obfite i nieustanne deszcze, iakich naystarsi ludzie nie pamiętaią. Rząd Badeński dość znaczną liczbę żołnierza na potrzebę Federacyi Reńskiey dostarczyć obowiązany, kazał półki dawne dopełniać, nowe zaciągać, w prowincyach zdawna dziedzicznych werbunek idzie dość pomyślnie; lecz w nowo nabytych, mianowicie Brisgau i Ortenau niegdy dzierżawach Austryackiego domu, iakoteż w Xięstwie Furstenbergskiém, wszystko idzie oporem, na wielu mieyscach obywatele posłusznemi być nie chcą, i rozruch wszczynaią. Dla uskromienia rokoszanów, pozostały w kraiu żołnierz regularny w pole ruszył, prowadząc liczną artylleryą i wiele ammunicyi,

HAMELN d. 3o listopada. Kapitulacyą twierdzy naszey d. 20 podpisał G. Van Scholer kommendant Pruskiego garnizonu, i G. Dumonceau wodz Hollenderski. Garnizon broń złożywszy w niewolę ma iść do Francyi; Officyerom zostawiono konie i bagaże, tłómoki żołnierzom; pierwszym pozwala się odeyść do domów lub ieśli sposobności mieć nie będą, do Francyi, odbieraiąc żołd ieńcom zwyczayny; w pierwszym przypadku służyć nie mogą do zamiany. G. Van Scholer położył warunek, iż ieśliby w czasie następnym z prowincyi Pruskich która ustąpioną była nowemu panu, ten powinien żołdem i pensyą opatrywać Officerów Pruskich tamże załogą stoiących, ieśli dla wieku podeszłego lub słabości zdrowia do służby niezdolnemi będą. Na co G. Savary odpowiedział że podobnych warunków ludziom woyskowym pisać nie przystoi, których dopełnienia mocy nie maią. Wodz Pruski wspieraiąc zdanie swoie, przywodził na pamięć przykłady rewolucyine Piemontczyków, Neapolitanów, Belgów.

NEAPOL d. 30 listopada, Józef Buonaparte wyznaczył kilka osob, które udać się maią do główney kwatery Napoleona z powinszowaniem, był między niemi pomieszczony Margrabia Cassano; lecz gdy się wymawiał słabością zdrowia, mieysce iego zastąpił X. Angri. Wczora X. Bisignano dotąd Minister skarbowy, podziękował za swóy urząd, który oddano Senatorowi Francuzkiemu Roederer. Woyna domowa w kraiu Neapolitańskim ustała, przynaymniey rząd nic o niey nie wspomina od nieiakiego czasu; woyska staneły na leżach pilne maiąc oko na lud zachowuiący się dziś spokoynie. Nędza powszechnie wielka, w niektórych mieyscach nawet opisaną być nie może. Z Calabryi żadne wiadomości nie przychodzą, tę wyiowszy, że Francuzcy wodzowie gotuią się do oblężenia twierdz Reggio i Scylla, które podobno w roku terazmeyszym nie nastąpi; przez całą więc zimę Anglicy i Sycyliiczykowie stać będą spokoynie w mieyscach pomienionych czas drogi łożąc na zmocnienie okopów i murów, nad czém teraz usilnie pracuią. Admirał Sidney Smith statecznie trzyma się ciasniny Messińskiey; czasem statki iego ukazuią się blizko brzegów naszych, żadnego iednak lądowania nie czyniąc. Z przeciwney strony Massena ledwie ma dość ludu na poskromienie mieszkańców kraiu nie cierpiących wtłoczonego iarzma. i zda się oczekiwać przybycia posiłku ze Włoch północnych.

FLORENCYA d. 27 listopada. Królowa Regentka Etruryi odmianę uczyniła w osobach do rządu wchodzących; między innemi uwolnieni od obowiązków zostali Ministrowie sprawiedliwości i skarbowy, iakoteż Dyrektorowie celni. Kommendant posiłkowych woysk Hiszpańskich G, O Faril, które tak dawno przysłał Król Katolicki na obronę kraiu naszego, został wyznaczony Gubernatorem Liworny. Z tego portu oddalił się do Messiny Konsul Króla dwóch Sycylii. Z Palermu iest wiadomość, że waleczny X. Hesse Philipsthal w obronie Gaety ciężko raniony, lepiey mieć się zaczyna. i iest nadzieia że nakoniec przyidzie do zdrowia zupełnego; do niektórych przyiacioł własną ręką listy pisał.

BAMBERG d. 2 grudnia. W Bawaryi rząd kazał dług zaciągać wynoszący 500 t. złot. ryńs. na procent 5; tak wielka dziś iest potrzeba publiczna, że dochody zwyczayne nie wystarczaią na wydatek. Woyska Francuzkie zgromadzone w Friulu z mieysca nie ruszyły; często iednak przez Bawarskie dzierżawy można widzieć żołnierzy małemi dywizyami ztamtąd idących do Niemiec północnych. Kray nasz bardzo wiele ucierpiał. Od końca września podzisdzie ciągneli nieustannie Francuzi, którym wszystko dostarczyć trzeba było; tym sposobnm wioski leżące przy drodze prowadzącey do Thuringii, po większey części zostały zniszczone tak dalece, iż odbieraiąc domów mieszkańce, z maiątkiem, iaki unieść mogli, przeszli do mieysc spokoynieyszych. Zdarzyło się nie raz, że gospodarz 5o i 100 żołnierzy musiał przyiąć i karmić: zkąd dziś wszelka żywność nieskończenie droga u nas.

BRUNSWICK d. 28 listopada. Za życia ieszcze chwalebney pamięci panuiącego u nas Xięcia, i za rozkazem iego, był posłany do główney kwatery Francuzkiey Munhausen i Schulenburg, ażeby u nieprzyiaciela wyiednali dla kraiu całego, ieżeli nie pożądaną oboiętność, przynaymniey względy dla obywatelów. Obydwa powrócili przynosząc obietnicę, że karność woyskową ściśle zachować każą wodzowie. Dzierżawy Xiążąt Anhalt w Saxonii wyższey położone, chociaż panowie ich do woyny nie wchodzili, zaięte są Francuzkim żołnierzem. Odbieramy wiadomość, że przyśpieszonego nad mniemanie poddania twierdzy Magdeburgskiey przyczyną był niedostatek żywności. Wprawdzie magazyny opatrzone były przed zagaieniem kampanii; lecz w krótkim czasię wypróżniono wszystkie, zwłaszcza gdy armiom Pruskim, które do Saxonii wkroczyły, ten kray mało żywności dostarczał. Kommendant chcąc przedłużyć obronę, rozkazał z miasta ustępować obcym ludziom; lecz tak wielu przybyło żołnierzy ustępuiących z Saxonii, nieprzyiaciel zaś tak rychło nadciągnoł, i Magdeburg opasał, że iuż Prussacy nie mieli sposobności odnowić swoich magazynów.

HAGA d. 4 grudnia. Z Ludwikiem Buonaparte od armii Niemieckiey przyiechał do nas Ambassador Francuzki G Dupont. Myśląc o obronie kraiu własnego od naiazdów prędzey lub póżniey spodziewanych, nie przestaiemy opatrywać woysko nasze dziś zastępuiące Westfalią; wiele dział i ammunicyi dla niego posłano na Dewenter.

BERLIN d. 4 grudnia. Denon dozorca muzeów Paryzkich przeyrzawszy pałace i zamki w stolicy naszey i okolicach będące, zabrał w nich szacownieysze zabytki, po większey części sprowadzone przez W. Fryderyka; wszystko nieprzyiaciel unosi do kraiu swoiego.

LONDYN d. 20 listopada. Następca tronu z bratem swoim X. Clarence, wraz po obrządku pogrzebowym Foxa przedsięwzieli długą podróż do różnych prowincyi Angielskich. X. d' Yorck skonczył inspekcyą nadbrzeżów, i woyska dla straży rozłożonego. Jedna z korwet naszych Constance od 22 armat, upędzaiąc się za uciekaiącą fregatą Francuzów, zbliżyła się do lądu pod S. Malo, uderzyła o skałę, i zgineła. Jednak w powszechności mówiąc, krążenie tegoroczne przy nieprzyiacielskich brzegach, mniey szkodliwe iest flottom Angielskim, niż w przeszłe lata. Na rzece Tamizie Admiralicya kazała wybierać iak naywięcey maytków z okrętów kupieckich. Przyiaciele i familia stawią teraz monument wspaniały Foxowi w kościele Westmunsterskim, we środku między grobowcami Pitta i oyca iego Graffa Chatham.